

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Prețul abonamentului:	APARE DUMINECA	Prețul inserțiunilor
Parohiile cl. I. și II. pe un an . . . 400 Lei Parohiile cl. III. și subclasă . . . 300 Lei Pentru preoți și particulari . . . 300 Lei Un număr . . . . . 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 500 Lei	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”. Iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrației „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș	Pentru publicațiuni oficiale, concursuri edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei

Nr. 2207 Pres. 1942.

VENIAMIN,

din îndurarea lui Dumnezeu Episcop al Eparhiei
ort. rom. a Caransebeșului.

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl
și dela Domnul nostru Iisus Hristos.

Pe temeiul articolelor 132 și 134 din Statutul pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, convocăm și prin aceasta declarăm de convocată

Adunarea eparhială

a Eparhiei noastre în sesiune ordinară pe ziua de **Dumineca Samarinencii, 3 Maiu a. c., orele 9 a. m.**, în biserica catedrală din Caransebeș, unde se va oficia întâiu sfânta Liturghie și chemarea Duhului Sfânt, iar după aceasta va urma deschiderea Adunării în localul designat pentru acest scop.

Drept aceia invităm pe toți Onorații Membrii ai Adunării eparhiale ca în susnumita zi, la ora fixată, să fie în Caransebeș, ca așa Adunarea eparhială, — conform Regulamentului pentru afacerile interne, — să-și poată începe lucrările.

Caransebeș, la 18 Aprilie 1942.

EPISCOP:

† VENIAMIN

Intunerecul din Răsărit.

Actualul război pe care-l poartă cu atâta demnitate România, și care înainte de toate este un *război sfânt*, descoperă atâtea situații triste, cari pun în vileag pata de întunec ce s'a așezat în istoria civilizației, datorită bolșevicilor ruși.

Istoria Rusiei, dela începutul ei și până în zilele de azi, a fost o tragedie a poporului, tragedie europeană pe care poporul rus, în urma nenumăratelor păcate, o ispășește azi cu greu. Și dintre toate suferințele ce le-au îndurat Rușii, cea mai grozavă a fost *robia spirituală*. Ea a făcut ca sufletul să fie închis, atât de încâtușat încât să profaneze cele mai elementare gânduri privitor la viața sufletească.

Intunericul a emanat din micimea, neștiința, orgoliul și ateismul unor conducători, cari răpiți și momiți de acele doctrine sociale, cari conțineau programul nimicirii sufletului și accentuarea inexistenței lui Dumnezeu, vroiau cu orice preț să probeze, că singura putere a lumii a mai rămas: *violența*.

Revoluția din 1917, decapitarea familiei țariste, a dezlănțuit o criză ne mai văzută în istorie, *ideea tradițională a autorității în Stat a fost nimicită*, iar Biserica rusească, persecutată în chipul cel mai barbar.

Bisericile închise, preoțimea terorizată, cărțile sfinte arse. Părea cel mai grozav incendiu ce s'a abătut asupra Europei din Răsărit, un pesimism și un moment de îndoială străbătu sufletele creștinilor de pretutindeni... suferința n'a încetat, sângele a curs mult, dar ceeace s'a mai putut vedea în mijlocul acestor atrocități rusești, era ideea sfântă a martiriului creștin.

Curajul martirilor și a mărturisitorilor ruși a fost tot atât de puternic, cât de grozave erau chinurile. Și acest martiriu, al lumii creștine din Rusia se explică tot prin puterea credinței și a harului divin, care s'a revărsat din plin în clipele pline de teroare ale vieții zburcimate din Rusia. Civilizația creștină a avut mult de îndurat, dușmanii lui Hristos au schimbat toate instituțiile spirituale, Biserica, Școala, Arta, sădind din belșug germenii distrugerii. Crimele Cek-iștilor sunt imposibil de descris. E destul să amintim, că dela 1917 până la 1923, în timpul teroarei propriu zise, Cek-iștii au executat, după propriile mărturisiri ale bolșevicilor: 25 episcopi; 1.215 preoți; 6.575 profesori; 8.800 medici; 54.850 ofițeri; 260.000 soldați; 10.500 agenți de poliție; 48.000 jandarmi; 19.850 funcționari; 344.250 intelectuali;

815.000 țărani; 192.000 muncitori, deci în total 1,800.000 bărbați și femei... (Ion Vișoianu și Gh. Nicola: U. R. S. S. 1917—1941, Buc., 1941, pag. 51 sq.)

Lupta contra Bisericii creștine în Rusia a fost lupta contra lui Dumnezeu. Ea rămâne cea mai întunecată pată din istoria civilizațiunii omenești. Dumnezeu însă n'a putut lăsa nepedepsită această atrocitate și batjocură, de aceea în timpul clipelor de desnădejde — când pericolul era mai iminent — s'a dezlănțuit războiul germano-româno-sovietic — *războiul sfânt din Răsărit*.

Acest război e și de ordin moral și sufletec. Se luptă cele 2 cete, a „celor ce cred în Dumnezeu“ și a „celor ce nu cred în Dumnezeu“, lupta credinței creștine, dusă cu însuflețire contra Antichristului comunist.

În zilele noastre de slavă și mândrie națională, se desăvârșește procesul istoric al lumii creștine din Răsărit. Se distruge o idee, ideea apocaliptică, care părea, la un moment dat, să învingă ideea creștină a dragostei lui Hristos.

Misiunea religioasă a Răsăritului creștin, depozitara de odinioară a vieții creștine, reînvie din nou sub semnul sfintei Cruci, idoli fiind culcați la pământ... Flamura roșie sfâșiată și rușinată, iar fumul de tămâie se ridică înspre Ceruri, anunțând biruința lui Hristos.

Prof. C. Rudneanu

Rugăciunea.

După sfânta Scriptură.

În Vechiul Testament, în sute și mii de cazuri ni se arată puterea tainică a rugăciunii.

Prin credință și rugăciune Moise a făcut cele 10 minuni în fața lui Faraon, cel cu inima împietrită.¹ Prin puterea credinței și a rugăciunii a despiciat el cu toiagul său apa mării, trecând poporul jidovesc, ca pe uscat, prin mijlocul Mării Roșii.² Jidovii în drum spre Pământul Făgăduinții au învins pe *Amalechii*, grație rugăciunii lui Moise, ale cărui mâini ridicate spre Cer le-a sprijinit Hur și Aaron, până la asfințitul soarelui.³

Prin puterea rugăciunii, Iosua a ținut pe loc soarele și luna până ce jidovii au zdrobit oastea celor cinci regi ai Amoreilor.⁴

Însăși zidurile cetății Ierihonului s'au prăbușit când preoții și poporul jidovesc le-au

1. Exod, 4—15.— 2. Ibid., și Evrei, 11, 29.— 3. Exod 17, 11—16.— 4. Iosua, 10, 12—13.—

înconjurat, în cântări și rugăciuni, de șapte ori.⁵

Prin puterea rugăciunii *Elisei* a înviat fiul femeii *Ghehazi*,⁶ așa cum a înviat *Ilie* pe al *Sarepteii* din Sidon⁷ [sau sf. ap. *Pavel* pe tânărul *Eutih* din Troia].⁸

Prin puterea rugăciunii a învins regele *Iezechia* pe împăratul *Sanherib* al Asiriei,⁹ și tot prin rugăciune își redobândește sănătatea pierdută:¹⁰ „O, Doamne! Adu-ți aminte că am umblat înaintea ta cu credință și cu inimă neprihănită și că am săvârșit ceea ce era bun în ochii tăi.“

Prin rugăciune, amestecată cu lacrimi de căință, *David*, împăratul și proorocul, a fost iertat pentru păcatul săvârșit cu *Versavia* femeia lui *Urie*, precum însuși mărturisește în psalmul de pocăință 50.

Cu puterea rugăciunii *Daniil* astupă gura leilor, iar cei trei tineri, aruncați în cuptor, sting văpaia focului.¹¹

Nici unde însă în Vechiul Testament nu este mai plastic zugrăvită puterea cea nebiruită a rugăciunii decât în cazul profetului *Ilie*, care cu rugăciunea sa fierbinte a încuiat cerul 3 ani și șase luni, fapt pentru care regele *Ahav* și soția sa regina *Izabela*, închinători ai idoului *Baal*, la început au căutat să-l omoare.

„Cine poate să se roage din toată puterea, fie cel mai sărac dintre toți, el totuși va fi mai bogat decât toți; acela însă căruia îi lipsește rugăciunea, de ar șede chiar pe tron, totuși este cel mai sărac dintre toți. *Ahav* nu era oare împărat, și nu avea el oare aur și argint mult, mult de tot? Dar fiindcă era lipsit de rugăciune, nu s'a dus el oare să caute pe *Ilie*, pe un om, care nu avea locuință, nici altă haină decât un cojoc rupt? „Ce înseamnă aceasta“ — ne-am putea întreba —: „*Tu care ai atâtea comori, cauți pe acela care n'are nimic?*“ „*Este adevărat — ar răspunde el — dar ce-mi folosesc mie comorile mele dacă acesta [Ilie] a încuiat cerul și pe toate mi le-a făcut nefolositoare?*“ „*Vezi, că Ilie era mai bogat decât Ahav. Căci până ce el era retras și până ce nu s'a rugat lui Dumnezeu să dea ploaie, împăratul și cu toată oastea și cu tot poporul lui se aflau în mare strâmtorare. Aceasta este puterea rugăciunii*“.¹²

(Urmează)

Pr. Gh. Cotoșman

5. Iosua, 6, 14—20.— 6. II Impărați, 4, 34.— 7. I Impărați, 17, 21.— 8. Fapte, 20, 10—12.— 9. II Imp., 19, 15—19.— 10. Ibid., 20, 3.— 11. Daniil, 3, 25 și 6, 11, 23.— 12. Ioan Gură-de-Aur, ibid., p. 45.

Conferințele preoțești

din protopoplatul Bocșel-montane, Făgetului, Logojului și Mehadiei.

P. Cuc. protopopi din aceste protopopiate ni-au trimis, fie dări de seamă, fie procese verbale și dosare ale conferințelor de primăvară, ținute. Publicăm ceea ce ni se pare mai de seamă, deși poate se omit și eventuale chestiuni importante desbătute.

Să nu ni se ia în nume de rău dacă nu publicăm în amplexarea în care aceste laudabile conferințe s'au desfășurat. Poate nu reușim să redăm nici nervul ce a vibrat, desigur cu multă intensitate, în mijlocul acestor conferințe, numite așa de nimerit *spirituale* de un preot-cronicar. Atunci când împrejurările vor fi mai bune și stările mai îmbietoare, vom reuși poate să le cuprindem mai bine și mai mulțumitor...

În *Bocșa-montană* conferința s'a ținut la 17 Martie.

Trei momente s'au impregnat în viața preoților din acest protopopiat cu prilejul conferinței: 1. *Împărtășirea* preoților cu ss. taine ale spovedaniei și cuminecăturii în cadrul liturgiei înaintea sfințite. Meditațiile preoților Ioan Vida și Petru Vucu au pregătit sufleteste și mai mult pe preoți. 2. *Organizarea* preoțimii din protopopiat în șase cercuri religioase. Potrivit înviațiunilor P. S. S. Veniamin; preoții înșiși s'au organizat și s'au împărțit după criterii obiective și ținând seama de posibilitățile lor de comunicație. 3. În sfârșit *fondul de binefacere* pentru ajutorarea orfanilor și săracilor, sugerat tot de către P. S. Sa Păr. Episcop a raliat toate asentimentele și însuflețirea preoților la o problemă de mare și acută actualitate.

Nu cunoaștem mai de aproape măsura participărilor preoților și nici alte amănunte.

În *Făget* s'a inaugurat cu același impresionant program: împărtășirea preoților. Actul profund mișcător a fost urmat de convoiul altor 155 credincioși cari s'au împărțășit.

Meditația a ținut-o duhovnicul fractual Nicolae Cibian din Temerești. Predica pâr. P. Iana din Curtea a fost brodată tot în jurul mării împărțășiri a slujitorilor Domnului, cu însuși sfântul Lui trup și sânge.

Folosindu-se ziua, sărbătoarea *Buneivestiri*, s'a exploatat tot tezaurul... Pâr. protopop Ioan Munteanu, în conferința de după masă a stăruit asupra *rugăciunii și postului*, ca armie de mântuire. Postind și rugându-se *Fecioara*

Marja a ajuns să fie Mamă a lui Iisus Hristos-Dumnezeu.

Preoții V. Iclozan și I. Miloș lămuresc necesitatea organizării protopopiatului, tot pe 6 cercuri. Se și hotărăște în consecință. Se aleg apoi preoții Al. Popovici și Nic. Cibian ca duhovnici tractuali.

Păr. protopop face încă unele comunicări, între cari actuală este cea privitoare la ținerea examenelor de religie. Cu aceasta își răspândește semănătorii și... secerătorii.

La *Logoj*, păr. protopop Dr. Aurel Mihaescu a ținut-o în 13 Martie. Participând 35 preoți, lucrările ei s'au desfășurat după ce în prealabil s'a făcut rugăciunea Chemării Duhului sfânt. Preoții Ioan Enuica și D. Blidariu cetesc meditațiile lor despre Cuminecătură. Bine întocmite, meditațiile îndeplinesc o binefăcătoare operă de înrăurire asupra sufletelor.

Se alege apoi ca duhovnic tractual preotul pens. Ioan Nicorescu din *Logoj*.

Trecând în sf. biserică, unde se oficiază liturghia înainte sfințită, preoții se mărturisesc și se cuminecă.

După redeschidere pr. Vasile Soceneanțu din Sacul cetește o frumoasă conferință despre pastorație în lumina evenimentelor de azi. Aceiași subiect îl tratează apoi pr. Z. Humița din *Boldur*.

Preoții Silviu Secoșan și Ignatie Borza se ocupă apoi de problema organizării practice a preoților în vederea muncii pastorale de primăvară. Se împarte protopopiatul în 7 sectoare de muncă, primindu-și fiecare pe înaintestătorul său.

Cu îndrumări pastorale și de ordin administrativ, conferința s'a încheiat.

În protopopiatul *Mehadiei*, din cauza întârzierii acestuia, conferința s'a repartizat pe două date: 11 și 13 Martie, întâia în *Bozovici*, a doua în *Orșova* și respectiv *Băile-Erculane*.

Această împrejurare justifică nu numai conștiințiozitatea preoțimii noastre ci, și dorul și puterea ei de muncă, nu totdeauna îndeajuns de bine remarcate.

Păr. protopop Iosif. Câmpianu a prezidat însuși cele două conferințe.

Programul, identic cu al celorlalte, a pătruns inimile preoților cari au răspuns cu căldură la chemarea făcută de înainte stătorii lor.

În *Bozovici* meditația a ținut-o preotul Pavel Bogoevici, în cadrul liturghiei înainte sfințite, săvârșită de preoții T. Călișun, Al. Nicolici și Pavel Bogoevici iun. Mărturisirea și

cuminecarea preoților a îndeplinit-o duhovnicul lor, Ioan Goanță din *Șopotul-nou*.

În *Orșova*, serviciul de curățire l-a săvârșit păr. D. Popoviciu din *Pecenișca* în *Băile-Erculane*, iar sf. liturghie, de soborul compus din preoții: Ilie Imbrescu, D. Puia, care a ținut și meditația la priceasnă și Ilie Adamescu.

După sf. liturghie s'a făcut slujba Chemării Duhului sfânt și un parastas la care P. Cuc. protopop a rostit o emoționantă cuvântare.

Conferința s'a desfășurat în sala Casinoului din *Băile-Erculane*, deschisă fiind de P. Cuc. păr. protopop Iosif Câmpianu.

Urmează apoi o lecție practică, binevenită. Preotul D. Puia propune la clasa IV-a parabola celor doi datornici.

Reveniți, la discuția angajată asupra celor întâmplare, se fac bune și judicioase observațiuni. Tot atâtea memento-uri pentru cei tineri, reîmprospătare înviorătoare pentru cei mai în vârstă.

Conferința despre pastorație a pregătit-o pr. Const. Stoichescu din *Jupalnic*. Subliniem cu multă bucurie participarea poetului bănețean G. B. la această conferință pe care a cucerit-o declamând o seamă de poezii de aleasă actualitate.

Protopopiatul *Mehadiei* încă s'a împărțit în mai multe cercuri. Împărțirea a rezolvit-o deosebit de satisfăcător păr. Nicolae Văleanu cu mult tact. Cele 7 cercuri de aci cu cele 3 din *Almăj* sunt 10 sectoare de muncă ce așteaptă, ca și ogoarele, doar semănătorii.

Rememorarea „Latinei Ginte“

a lui Alecsandri din 1878 și Istoriile Literaturii
Române Universale despre ea.

Comunicatul prezent, a fost închinat și destinat pomenirii de 50 ani ai morții lui V. Alecsandri, laureatul cântăreț al neamurilor latine! Ci din cauze sontice, independente de voința și puterea mea, nu a putut fi textuat pentru tiparniță, la văleatul anului 1940.

Socotesc însă, că e totuși mai bine târziu, decât să nu se facă chiar nimic. Altcum așa ni adietul nostru național și tradițional, că nu chiar arareori scăpăm trenul, la prilejuri de tot mari și de însemnătate!

În anul 1940, sorocul aniversării de jumătate secol dela apunerea laureatului *Bard Panneolat*, după cât am putut afla, s'a imprimat numai o singură monografie, a doamnei pro-

fesoare secundare Elena Rădulescu Pogoneanu.¹⁵

În anul următor, 1941, o carte a domnului Gabriel Drăgan, și în fine a treia și ultima a d-lui Gh. Călinescu, o vastă și pe două coloane Istorie generală asupra literaturii Românilor.¹⁶

În vreme ce doamna Rădulescu se ocupă cu amănunte și lucruri noi din viața și lucrările subiectului nostru, mai desfășură încă în plus, fie că și numai atinge în treacăt și circumstanțe rău înțelese, rău prinse, inexact transpuse până acum posterității, fie că greșit și insuficient interpretate, ba și chiar uitate de multă vreme; domnul Drăgan, la rândul său, apoi editează propriu zis numai poeziile laudatului poet, însoțindu-le de un bogat și select studiu introductiv, de aproape 70 pagini, dacă considerăm și registrul și glosarul dela capătul cărții. Ambele cărți sunt foarte frumoase și cu gust imprimate. A doamnei Pogoneanu are 346 pagini. Prețul Lei 100. E ilustrată cu 18 planșe, care de care mai specioasă!

Cea a domnului Drăgan, nu are ilustrate, e de 515 pg. Costul Lei 115, tipărită în 1941, de editura Georgescu Delafras „Cugetarea”, „Scriitori Clasici Români”.

Dacă acum la pomenirea de jumătate de secol a morții faimosului premiant al Felibrilor, din 1878, dela Montpellier, nu s'au discutat asupra lui și asupra fătului său de eternă mândrie panneolatina, în maldăre de volume meritorii, totuși revistele și jurnalele curente i-au făcut pareneză după cuviință. La fel s'au achitat, de această plăcută datorință, mai multe societăți de ale noastre, culturale și științifice.

În jurul auroleatului Alecsandri, la noi s'a scris „foarte mult”.¹⁷

Sub respectul acesta pare că totuși îl întrece¹⁸ alt As al neamului: Mihail Eminescu, anabaptizat de regretatul N. Iorga: „Noul Alecsandri”, „al doilea Alecsandri”.

Ajungă de data aceasta aici, a poftii, pe admiratorii și pe detractorii lui Alecsandri, să frunzărească și numai leghionul de bibliografie, ce ne indică cărturarilor noștri de românească: G. Călinescu,¹⁹ Gh. Adamescu²⁰ și Gabr. Drăgan.²¹

15. Toate aceste trei, indicate aici mai sus la călcăiul notei subliniare 1.

16. Despre această carte, în istoria cea mai nouă a literaturii noastre, d-l prof. secundar D. Murărașu, în opera sa „Istoria literaturii române”, București, 1940, pg. 456, scrie unele ca acestea: „zăpăceala călinesciană pe care semidoctii au socotit-o știință literară”.

17. Gh. Adamescu, „Contribuțiune la bibliografia românească”, București, 1921—1928, trei volume. Vol. I, pg. 80.

18. Murărașu, I. c., 456.

19. Călinescu, I. c., 899—900.

20. Drăgan, I. c., 54.

21. Adamescu, I. c., I, 78—82; II, 78—92; III, 66—69.

În vederea, că după scurgerea alor 52 ani, timp lung de obidă națională și vis scurt de flotantă mărire politică, ne învrednicim și ne bucurăm a fredona, timid și reverentios, melodiosul *Tropar Românesc Interpanneolatina*, e destul de mulțumitor dacă putem și numai asculta pe cei cari au binemeritat a ne transmite — nu prin plăci răgușite și radiouri gângave, glăsurile ce odinioară le-au savurat auzul lor, ci — prin semnele vii ale ochiului, prin văzul slovelor luminoase și luminate, luminătoare de minte. „*Scripta manent, verba volant*”.

(Urmează)

Dr. Ștefan Pop

† Învățătorul DUMITRU BOGHEANU

alt erou al Școlii și Bisericii

Într'adevăr, omul nu-și poate da seama de soarta ce-l așteaptă, destinul fiindu-i cu totul necunoscut. Alt-cum, ar fi mai atent, mai domolit, mai adecvat în fapte și atitudini cu menirea sa. Că este bine ori rău în a nu-și cunoaște omul viitorul, nu este dat nouă a judeca, această problemă angrenându-se în marele plan al economiei dumnezeiești, ceea ce putem vedea noi, sunt numai consecințele lăsate în lume după această deficiență a structurii „*mis*”-ului uman.

În iarna aceasta mi-a venit la știre s'guduioarea veste a căderii pe front a învățătorului *Dumitru Bogheanu*, dela școala noastră din Ferdinand.

De regulă, la înregistrarea veștilor de natura aceasta, sufletul se înmoaie, ochii se împăianjenesc și o senzație de moleșală și desgust total de viață se instăpânește subit.

Mi-a fost atât de aproape linia aceasta și-atât m'am edificat asupra caracterului învățătorului Bogheanu, un moldovean în toată puterea cuvântului, încât pierderea lui nici n'am avut răgazul s'o plâng, ci mai mult s'o meditez. Și deși s'au scurs dela această înfloritoare veste, pe care o doream să fie ca un vis urât, luni de zile, nici azi nu m'am desmetecit deabinelea!

Cum să cadă tocmai el, locotenentul brav de doboranți care a părăsit Moldova de răsărit în scrășniri de dinți, refugiindu-se de hoardele roșii la noi și care nu găsea cuvinte potrivite în orice conversație pentru calificarea desmățului comunist?!

„*Refugiat la noi*”, un fel de-a vorbi, căci el personal nici nu știuse cum i-a ajuns familia la Ferdinand, soția învățătoare și' o fică de 3 ani, căci până în Aprilie anul trecut, tot concentrat a fost.

Desconcentrat, s'a dedicat școlii și bisericii, colaborând cu toată intelctualitatea de-aici la planul de ridicare culturală a comunei, integrându-se în cor, Cămin Cultural, etc. Mai presus de toate aceste îndatoriri oarecum oficiale, ca membru al corpului didactic, a intrat în inima tuturor intelectualilor cari și l-au însușit de prieten ca pe un băștinăș.

Greutățile de refugiat nu l-au părăsit nici aici, în scumpetea dela Ferdinand, căci nu arare ori mi se plân-

gea de lipsa mobilierului, a locuinței și mai ales a alimentației pe care o procura din greu.

...Începuse războiul contra bolșevismului. Atâta înseninare și bucurie câtă am văzut pe fața lui Bogheanu în Dumineca aceea de vară, n'am văzut nici când, căci ca un cunoscător al locului și al situației, dădea ...doar câteva săptămâni de rezistență Rușilor în Moldova lui.

Din sat pleaseră mulți: Dr. Caliani, inv. Fiat, Stanciu, etc. și el se impacienta că nu-i mai vine ordin! Dacă a făcut atâta amar de concentrare, cum n'o să guste din război, tocmai el care ar trebui să-și apere Moldova!

Și spre seara de Sântă Măria Mare, ordinul i-a venit. L'am condus cu toții la gară. . .

Soția cu fetița s'au întors în Basarabia eliberată și de-acolo ne-au scris că . . . Bogheanu nu mai este!

Dumnezeu să-l odihnească cu cei drepti ai Săi!

Pr. I. Racoveanu-Nera

Cuvântare

rostită la parastasul eroilor Regimentului
1 Grăniceri, în Caransebeș.

Domnule Comandant!

Ofițeri și Ostași!

Frați Români!

Facem astăzi pomenirea ostașilor eroi ai Regimentului 1 Grăniceri, căzuți în războiul sfânt împotriva dușmanilor crucii, a ostașilor eroi căzuți pe altarul României pentru a ei reîntregire și înălțare!

Cei vii pomenesc pe cei morți!

Ostașii vii stau împreună cu cei morți și grăesc față către față.

Facem astăzi, legătura mistică prin moartea lor, cu trecutul, prezentul și viitorul acestei țări.

Facem astăzi, pomenirea supremei clipe când soldați și ofițeri cu icoana lui Hristos pe piept făceau în fața iureșului dușman acel bloc de granit inexpugnabil, când mușceau adânc în țărba pământului, când cu mâinile răcăiau pământul ca să se îngroape cu totul în el, mureau cu icoana României reîntregite, dărându-se cu totul pentru Neam-Țară-Rege și Lege!

Pe oasele lor se va plămădi România nouă de mâne.

Pe trupurile lor se va odihni tot pământul României.

Și după dorirea poetului:

Moartea lor

E vieța noastră.

Ei sunt seva din care se va hrăni statul nostru de mâne.

Ei sunt eroii neamului, neamul însăși!

Când facem astăzi pomenirea eroilor Regimentului 1 Grăniceri, noi pomenim vieța fără de moarte a României, ne aplecăm la izvoarele statului.

Eroii s'au îngropat pe ei însăși, mădulele, trupurile, oasele lor, pentru ca să susțină bolta României, scriind astfel cu al lor sânge epopeea neamului nostru. Deci temelia României de mâne sunt mormintele lor.

Mormintele lor sfinte sunt izvoarele României.

Voi, ofițeri și soldați care i-ați cunoscut, vedeți-i așa cum au murit, pentruca să respirați duhul morții lor care e vieța noastră.

Amintiți-vă de ei! Amintiți-vă de camarazii voștri morți!

E ziua lor!

Ofițeri și ostași!

Nu auziți în văzduh vuetul chemării lor?

Auziți-i!

Ei sunt cei ce-au căzut la viroagele Dalnicului ca să pună României, noi și mai largi hotare!

Eroii Regimentului, camarazii voștri? Ei stau cu trupurile lor adânc înfipte la Platcevska, la Marinici, la Sofienthal, ca să înalțe mai mareș turlele Bisericilor și bolta României!

Eroii Regimentului, camarazii voștri? Străjuesc cu țestele lor sfărâmate vadurile dela Constantinovka și țapșanele Odesei, țesând în șoaptă povestea Neamului nostru!

*Ei s'au dus peste hotare pentru un scump odor
Pentru a țării neatârnată și al ei onor.*

Din mormintele lor se ridică o chemare, un strigăt:

Înainte! Înainte!

Răsbunați-ne! Răsbunați-ne!

Cu o moarte în vieța, doar toți suntem datori.

Dar ei ne-au arătat că:

Nu-i tot una Leu să mori

Sau câne înlănțuit.

Și:

Nimic în lume nu-i mai sfânt

Și mai frumos pe acest pământ

Decât să mori ca luptător

Înfășurat în trei culori.

Ofițeri și ostași!

Când mă uit astăzi la voi, văd piepturile voastre pline de semne de biruință, de trofee pe cari le-ați câștigat în lupte aprige.

Puteți voi uita sângele ce-a curs din trupurile voastre la viroagele Dalnicului, la Platcevska, Constantinovka și Odesa!

Din jertfa camarazilor voștri morți și din jertfa voastră se va clădi România de mâne a copiilor voștri.

Ei și-au dat trupul lor pentru pământul României, voi v'ați dat sângele vostru, bucăți din carnea voastră pentru acest pământ.

Și pământul acesta nu este al nostru pentrucă trăim în el, ci pentrucă în el zac oasele moșilor, părinților și strămoșilor noștri.

Înfelegeți acum, ce duh zace la temelia României?

Noi nu râvnim și nu vom râvni niciodată drepturile altui popor, dar la rândul-ne cerem să nu ni se râvnească drepturile noastre sfinte!

Noi nu voim să robim pe nimeni în țara lui, dar la rândul-ne nu vrem să fim robiți în propriul nostru pământ!

Am cedat atunci când ni s'a cerut să cedăm!

Am scrâșnit din dinți, am strâns mai puternic arma, ne-am rugat și am așteptat!

Am ertat!

Dar ertarea nu-i tot una cu uitarea!

N'am uitat!

N'am uitat de strigătul lui Horia, ce întâi strigase:

Impărate, fă dreptate.

N'am uitat că o roată încercase să strivească o gloată. Horia n'a murit:

*Înălțat pe crestele munților cu brazi
Horia trăește'n impilații de azi!*

N'am uitat că Someșul și Mureșul șipotesc durezza fraților noștri!

N'am uitat că codrii noștri susură chinul părinților noștri.

A uita de toate acestea însemnează a uita de vatra noastră!

A uita de toate acestea egalează cu o trădare.

*Și Românul nu-l trădător
Ci născut să fie erou.*

Vadul Feleașului și Vadul Cosnei nu ne poate despărți de leagănul nostru!

Dar nimeni nu ne poate clinti, chiar de s'ar muta și munții.

Și de-om cădea cu toții pentru acest drept, ne-or răsbuna ai noștri copii!

Ofițeri și Ostași!

Tineret!

Dacă armata este coloana vertebrală a țării, tineret al țării mele tu ești vertebrele ce susțin această coloana.

Uitați-vă la eroii Regimentului 1 Grăniceri și râvniți la fapta lor!

Insuflețiți-vă din jertfa lor! Imitați-o!

Poate mâne vi se va cere și vouă să fiți eroi, să clădiți România nouă de mâne!

De veți ști să muriți pentru ea, pentru Rege și Conducător, veți câștiga lauda părinților voștri.

De nu, să vă ajungă osânda lor!

Pr. Octavian Tursa

Ș T I R I

Cuvântul Conducătorului. D-l Mareșal Antonescu a adresat către Țară un cuvânt deosebit de înălțător din prilejul ss. sărbători ale Invierii Domnului. „Din mijlocul ostașilor Regelui și ai Țării, de pe pământul unde sângele român a curs pentru Cruce și pentru Credința noastră creștină”, Conducătorul și-a îndreptat spre noi cugetul, rostind românescul „Hristos a înviat!” Drept orice îndemn și orice urare, d-sa își îndeamnă poporul la muncă. „Vouă, săteni dragi, vouă cari ați dat sângele desrobirei, vouă cărora Neamul vă datorește de veacuri jertfa împlinitoare de dreptate, tot vouă vă cer în primul rând muncă pe fiecare brazdă a pământului nostru”. Primăvara, va trebui să fie „fior de muncă repede”. Sunt țări cari se sbat în lipsuri, dar noi avem. „Avem încă destul pentru ca să nu îndârjim dreptatea refuzându-i mulțumirea.”

Cuvântul Conducătorului, inimos, bărbătesc, sobru, înmoaie totuși inimile cele mai împietrite în durere, prin

împreună înțelegerea și împreună simțirea și pătimirea Conducătorului cu poporul său!

La patul erolor suferinzi. Prea Sfințitul Părinte Episcop Veniamin, însoțit de păr. consilier R. G. Ancușa și de cons. D. Sgăverdia a vizitat Vineri pe soldații răniți din Baile-Erculane. Arhipăstorul a dus cu sine 100 cărți de rugăciuni, iconițe, cruciulițe, apoi alte cărți și broșuri potrivite pe cari le-a împărțit bravilor soldați cari zac răniți în casele de odihnă din Baile-Erculane.

Frământările din Franța sunt pe cale de a lua sfârșit. La stăruința Mareșalului Pétain, d-l Pierre Laval s'a angajat să formeze noul guvern. Soluția desigur supără pe anglo-americani cari vreau să rupă relațiile diplomatice cu Franța, după cum displace și multor cercuri franceze. Totuși, pe cei cari cugetă la interesele momentane ale Patriei, îi satisfac deplin această formulă pentru eșirea ei din impas.

Baptiștii revin la matcă? Așa reiese dintr'un articol al confratelui Biserica și Școala din Arad. Și P. S. Sa Păr. Episcop Andrei a mers mai departe, adresând un apel pentru revenirea tuturor baptiștilor la sânul Bisericii pe care în momentele de trufie a lor au părăsit-o. Bine ar fi dacă într'adevăr ei și-ar da seama că amăgirea lor nu a fost spre binele și mântuirea lor!

† **Dănilă Todor**, învățător în Cuptoarea, a plătit și el cu prețul vieții dragostea de neam. Din părinți modești, datorită vo'nței sale și unei puteri de muncă demnă de toată admirația, a ajuns unul din cei mai buni învățători din generația tânără. Plecat pe frontul din Răsărit, a luptat ca un adevărat erou, până ce gloatul vrăjmașului l-a doborât, curmând atâtea energice și atâtea frumoase planuri. Bieții lui părinți, nemângăiați jelesc pierderea lui pe care o regretăm și noi... Dela Dumnezeu îi cerem dreaptă și cerească răsplată!

CONCURSE

În baza ordinului Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 772 B. ex. 1942 se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaiă Diecezană” pentru postul de preot la parohia ort. rom. de cl. I. din comuna Iam, protopresbiteratul Bisericii-Albe, devenită vacantă în urma pensionării preotului Ștefan Otonoga.

I BENEFICII :

1. Sesiunea parohială în estenziune de 32 jug.
2. Casă parohială cu supraedificate.
3. Veniturile stolare uzitate.

II INDATORIRI :

Preotul ales este obligat a-și împlini toate datorințele preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminică și sărbătoare și a catehiza la școala primară fără nici o altă remunerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului ales.

Cei ce doresc să ocupe acest post, întrucât vor

avea cvalificațiunea pentru parohii de cl. I, precum și binecuvântarea P. S. S. Episcopului Eparhial, să-și înainteze cererile adresate cons. parohial ort. rom. din Iam prin Prea Cuc. Oficiu Protopresbiteral tractual în vre-o Duminecă s'au. sărbătoare spre a-și arăta dexteritatea în oratorie, tipic și cântare, însă nicidecum în ziua de alegere.

Intrucât la prima publicare nu s'a prezentat nici un recurent, se admit și candidați cu cvalificațiune pentru parohii de cl. II.

I a m, la 22 Februarie 1942.

Toma Surlaș
secretar

Iancu Berlogea
președinte

In conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Ioan Oravițanu
protopresbiter

Nr. 1696 B. ex 1942.

Acest concurs se aprobă și se publică cu aceea că în baza aliniatului ultim al §-ului 29 din Regulamentul pentru parohii și în baza decisului consistorial dat la 3 Martie 1914 și respectiv 14 Aprilie 1914 Nr. 3058 B. ridicat și la valoare de concluz congresual, cu concluzul Nr. protoc. 33/1914, precum și avându-se în vedere decisiunea Consistorului mitropolitan Nr. 358/1928 din 13 Nov. 1929 — se enunță obligamentul credincioșilor de a presta și birul parohial, care este o parte integrantă și legală a dotațiunii preoțești.

Caransebeș, din ședința Consiliului eparhial ținută la 26 Martie 1942.

Episcop: **† VENIAMIN**
Consilier referent: **Prot. Ic. Sfor R. G. Ancușă**

In baza ordinului Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 309 B. ex 1942 din 29 Ianuarie a. c. se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Foala Diecezană” pentru postul de preot în parohia de clasa III-a din comuna Mătnicul-mic cu filia Drăgășinești.

I BENEFICII :

1. Sesiunea parohială în estindere de 32 jug.
2. Intravilan în estindere de 800 stp.
3. Casă parohială.
4. Veniturile parohiale uzitate.

II INDATORIRI :

Preotul este obligat a-și îndeplini toate datorințele preoțești și pastorale atât în Mătnicul-Mic, cât și în filia Drăgășinești și totodată a și catehiza la școala primară din ambele comune fără nici o altă remunerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului.

Cei ce doresc să ocupe acest post, să-și înainteze actele Ven. Cons. eparhial — deoarece adunarea

parohială a abzis de dreptul de alegere și întregirea postului se va face prin numire din partea Ven. Consiliu eparhial.

Mătnicul-mic, din ședința cons. parohial, ținută la 22 Februarie 1942.

Pr. Emiliu Damșa
preș. cons. par.

Iuliu Vornica
secretar

In conțelegere cu oficiul protopresbiteral:

Ioan Muntean
protopresbiter

Nr. 1333 B. ex 1942.

Acest concurs se aprobă și se publică cu aceea că în baza aliniatului ultim al §-ului 29 din Regulamentul pentru parohii și în baza decisului consistorial dat la 3 Martie 1914 și respectiv 14 Aprilie 1914 Nr. 3058 B., ridicat și la valoare de concluz congresual cu concluzul Nr. protoc. 33/1914, precum și avându-se în vedere decisiunea consistorului mitropolitan Nr. 358/1928 din 12 Nov. 1929 — se enunță obligamentul credincioșilor de a presta și birul parohial care este o parte integrantă și legală a dotațiunii preoțești.

Caransebeș, din ședința Consiliului eparhial ținută în 26 Martie 1942.

Episcop: **† VENIAMIN**
Consilier referent: **Prot. R. G. Ancușă**

Prima Casă de Păstrare din Caransebeș societate pe acții în lichidare.

Capital vărsat Lei 5,000,000. Rezerve Lei 558,589. Cont la Cec No. 89.025.
Inscris în registrul bancar No. 7 din 9 IX 1934.

Convocare.

Domnii acționari ai „Primei Case de Păstrare din Caransebeș societate pe acții”, în lichidare, sunt invitați la a

65-a Adunare generală ordinară,

care se va ține în Caransebeș, la 5 Mai 1942, orele 11 a. m. în localitățile institutului din Strada Episcop Popasu Nr. 19.

ORDINEA ZILEI :

1. Raportul Lichidatorului, al Consiliului de Cenzori și prezentarea conturilor de fine de an.
2. Aprobarea Bilanțului și contului de Profit și pierdere și descărcarea Lichidatorului și al Consiliului de Cenzori de gestiunea lor pe anul 1941.
3. Fixarea remunerației Consiliului de Cenzori pe anul 1941 conform art. 25 al statutelor.
4. Alegerea Consiliului de Cenzori și supleanțelor.

Dacă în ziua hotărâită nu se întrunește numărul de acționari și capitalul cerut de lege și statute, adunarea se amână pentru ziua de 8 Mai 1942, ora 11 a. m., în același local, cu aceiași ordine de zi, când se va hotări oricare ar fi numărul de acționari și partea de capital reprezentată.

Conform art. 28 din statutele institutului: „acționarii cari vreau să ia parte la adunarea generală, trebuie să depună acțiunile lor 5 zile înainte de întrunire la cassa societății.”

Caransebeș, la 10 Aprilie 1942.

Lichidatorul